

GIA ĐÌNH ĐẰM ẤM

Tôi tên là Maria Sklodowska, tôi sinh năm 1867 tại Warszawa (Vác-xa-va), thủ đô Ba Lan. Tôi là em út trong năm anh chị em. Sofia là chị cả. Chị chỉ lớn hơn tôi năm tuổi mà như người mẹ thứ hai, tôi thích làm sao mỗi khi được nấp vào lòng chị. Kế đến là anh Josef, cậu con trai duy nhất trong nhà. Dưới anh là chị Bronia, láu lỉnh không ai bằng. Chị cũng là người bạn thân thiết và tuyệt vời nhất của tôi. Và ngay trên tôi là chị Helen thông minh, học giỏi!

Cha mẹ tôi đều là giáo viên. Cha dạy vật lí. Trước đây, cả nhà tôi sống ở phố Freta, trong ngôi trường mẹ làm hiệu trưởng. Sau đó, cha được bổ nhiệm làm hiệu phó trường cấp ba phố Nowolipki nên nhà chúng tôi dọn tới đây và ở đến bây giờ.

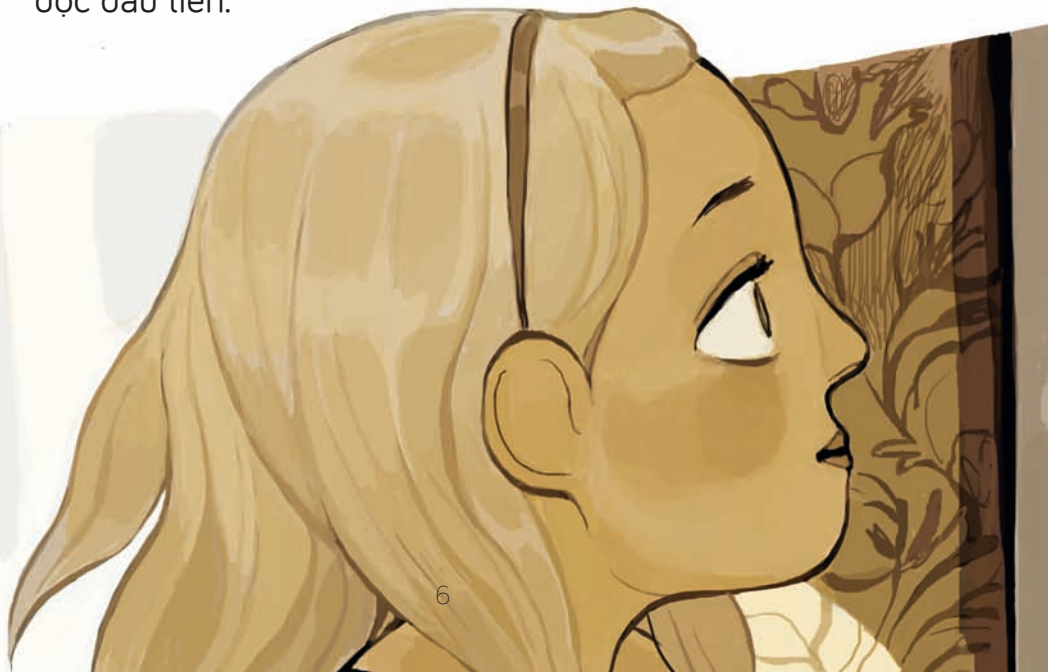
Gia đình bảy người chúng tôi vô cùng thân thiết và luôn rộn tiếng cười: tuyệt diệu làm sao! Chỉ có điều, dạo gần đây sức khỏe mẹ sa sút và bà thường phải nằm nghỉ ở nhà. Tôi sợ mẹ mắc một căn bệnh hiểm nghèo nào đó mà không chịu chia sẻ với chúng tôi.

TÔI SAY MÊ HỌC TẬP

Cha luôn chăm chú đọc những cuốn tạp chí khoa học. Cha thật tâm huyết biết bao! Hơn nữa, cha còn biết nói tiếng Nga, tiếng Pháp và tiếng Đức. Tôi ngưỡng mộ ông vô cùng. Với cha, điều gì cũng có thể biến thành cái có để đánh thức sự tò mò của chúng tôi. Chúng tôi ngắm cảnh mặt trời mọc ư? Cha liền giảng giải về sự quay của Trái đất! Và ông khéo léo biến mỗi giờ học thành một trò chơi cực kì thú vị.

Chính cha là người đã dạy tôi đọc bằng những chữ cái cắt từ bìa các tông, một phương pháp đầy sáng tạo. Lên bốn, tôi đã thuộc bảng chữ cái chỉ nhờ nghe lỗim cha dạy chị Bronia, và tôi đã có thể đọc những bài đọc đầu tiên.

Ai nấy đều sững sốt! Còn tôi chỉ thấy thật dễ và vui thật là vui!

Tôi thích quanh quẩn cả ngày trong phòng khách cạnh thư viện, ở đây cha cho bày nhiều trò chơi tự tay ông thiết kế. Từ những mẫu gỗ sặc sỡ, tôi xếp thành hình bản đồ Ba Lan, rồi tôi di tay uốn lượn theo dòng chảy những con sông hay những rặng núi thuộc dãy Carpat.

Thứ mê hoặc nhất là những dụng cụ thí nghiệm vật lí mà cha cẩn thận đặt trong tủ kính: có những ống bằng thủy tinh, hay những khoáng vật đủ màu sặc sỡ...

Cái điện nghiệm mới đẹp làm sao! Cha đã hứa chừng nào lớn hơn, tôi sẽ được dùng máy này để đo phóng xạ. (Điện nghiệm là dụng cụ dùng để kiểm tra xem vật có bị nhiễm điện hay không.)

CUỘC SỐNG KHÓ KHĂN HƠN

Cuộc sống ở Warszawa không phải lúc nào cũng dễ dàng. Cách đây hơn 100 năm, đất nước tôi đã bị nước Nga, nước Áo, nước Phổ xâm chiếm và chia cắt thành ba phần. Nơi chúng tôi sống nằm dưới quyền của người Nga và bị áp chế đủ điều. Trên phố, chúng tôi không được phép nói tiếng Ba Lan. Ngay cả tên nước Ba Lan cũng bị cấm! Phải gọi là “Vùng đất Vistula”; Vistula là tên dòng sông lớn chảy qua nước tôi. Thật nực cười nhưng tất cả vẫn phải tuân theo.

Đương nhiên, chúng tôi âm thầm chống đối. Khi chúng tôi quay quần trong nhà, cha sẽ nhân dịp này truyền cho chúng tôi tình yêu đất nước Ba Lan. Cha tả cho tôi những cảnh sắc hùng vĩ của dãy Carpat với những đỉnh núi tuyết phủ lấp lánh trên những rừng thông đen, cha cũng đọc những bài thơ tuyệt vời của những tác giả Ba Lan được yêu mến, trong khi đó mẹ sẽ chơi piano những điệu valse của Chopin⁽¹⁾.

Tuy vậy vẫn phải hết sức cảnh giác bởi khắp nơi là mật thám không từ cơ hội giao nộp chúng tôi cho chính quyền. Thật cực khổ khi sống trong một đất nước

(1) Frederic Chopin (1810-1849) là một nhà soạn nhạc và nhạc công sinh tại Ba Lan. Ông tới Pháp năm 20 tuổi và không bao giờ quay trở lại quê nhà.

bị chiếm đóng. Cha không ngừng nhắc đi nhắc lại với chúng tôi rằng không được phàn nàn, rằng phải can đảm lên. Vậy là chúng tôi đều cố hết sức, lòng đầy hi vọng vào một ngày mai có thể đánh đuổi những kẻ xâm lược khỏi nước mình.

Nhưng dạo gần đây, cha có vẻ lo âu. Ở trường, có một viên thanh tra rất đáng ngờ đang nhắm vào ông. Thế rồi điều cha e sợ đã tới. Viên thanh tra này đã tố cáo cha, hấn viện cứ rằng ông làm việc không chăm chỉ. Vậy là người cha tội nghiệp của tôi bị cách chức rồi bị đuổi khỏi trường như một kẻ bất lương!

